

Spoštovani starši!

Nagovarjam vas kot učiteljica s 35-letnimi izkušnjami poučevanja v 1. in 2. triadi in kot mati dveh, sedaj že odraslih otrok. Odločitev, da vam pišem, je zorela v meni kar nekaj časa, saj ni enostavno nagovoriti starše in jim z odkrito besedo predstaviti svoja razmišljanja. Mogoče mi boste pritrdili, mogoče vas bom s tem ujezila, sama pa si najbolj želim, da o vsebini razmišljate v vsakdanjih situacijah.

Kaj je bil razlog za moje pisanje? Vsako leto opazam pri učencih izrazito nesamostojnost, šibkejšo socialno opremljenost, nepripravljenost za delo, apatijo, brezzvoljnost do učenja, slabe delovne navade in miselnost, da bo z malo truda in učenja nagrajen z dobro oceno. Več namreč ni pripravljen narediti. V šoli bi se rad imel samo dobro in vse je brez veze takoj, ko mora narediti kaj malo bolj zahtevnega. Za to je seveda umsko dovolj sposoben, samo ne bi, ker se mu ne da. Ne bom ga uspela navdušiti za samostojno učno delo in ne bo pisal domačih nalog, če se še tako trudim. Premalo je, da se trudim samo jaz. Kje je tu učenec in njegova volja? Je ni. In tudi do znanja brez lastnega dela ne more priti. Takoj ko grem od učenca stran, zgubi voljo do dela, čeprav bi zmogel. Domačih nalog pa tudi ne dela. In to konec druge triade in ne samo eden in ne samo v enem razredu in ne samo letos. Tako opremljenih in delujočih otrok je v šoli enostavno preveč. Ni vsega kriv samo šolski sistem, ki sicer tudi ni popoln.

Opazujem številne starše, ki učenca **vsak dan pripeljejo do šole**, čeprav bi šel lahko peš, saj ne stanuje tako daleč, pot ni tako nevarna pa tudi v 1. razredu ni več. Hoja bi mu koristila večplastno: razgibal bi svoje telo, se nadihal zraka, med potjo srečal sošolca ali prijatelja in z njim poklepetal, poskrbel za svojo varnost pri prečkanju ceste in s tem razvijal še odgovornost do sebe. Poleg tega bi bil pozoren, koliko časa potrebuje do šole, izračunati bi moral, kdaj mora od doma, če hoče priti v šolo pravočasno. Mlajši šolarji bi s tem pridobivali tudi občutek za čas in se učili gledati na uro. Otrok bi s tem razvijal samostojnost, odgovornost, samozaupanje, odločnost, ker vsakodnevno situacijo pešca obvladuje. In za to bi moral sam umsko in fizično delati tako kot v šoli. Za kaj vse je torej prikrajšan otrok v svojem razvoju, če ga starši po nepotrebnem redno vozijo v šolo in v kakšni razvojni prednosti je otrok, kjer starši vztrajajo, da otrok hodi sam v šolo. Tu vidim še dodatno škodo: namesto da bi za odhod v šolo skrbeli in mislili otroci sami, to delajo namesto njih starši. In mislijo namesto njih, ko jim v šolo prinašajo telovadno opremo, zvezke, učbenike, plakate... Ali je to, da starši popravljajo napake svojih otrok, jih rešujejo iz težav in mislijo namesto njih, za njihov razvoj koristno? Je to optimalna priprava otroka na življenje?

Otrok se bo primerno razvijal, če mu bomo **ponudili primerno okolje** tako doma kot v šoli. Najbolj se bo funkcionalno, socialno in gibalno-motorično razvijal, če bo imel že od zgodnjega otroštva v družini možnost, da **dela sam** za sebe in druge svojim letom primerno. Pri tem si bo lahko optimalno razvijal samostojnost in odgovornost do sebe in drugih. Razvijal pa si bo še samozaupanje, samozavest, odločnost, vztrajnost, potrpežljivost, da o volji sploh ne govorim. Pri svojem domačem delu bo naletel na težave, ki jih bo zmogel rešiti sam. Kakšno zadovoljstvo bo ob tem doživel, si lahko samo mislimo. Doživel in začutil pa bo še veliko več, to je **notranje zadovoljstvo**, saj do cilja ni prišel z lahkoto, ampak se je moral za to potruditi (vztrajnost). Večkrat bo to doživel, bolje bo to zanj. Te izkušnje: **lastna aktivnost-**

ovira-vztrajnost-lastna aktivnost-uspeh-notranje zadovoljstvo bo prinesel v šolo. Če bo šola znala z ustrezno vsebino in načinom dela to še nadgraditi, konec 2. triade ne bo brezvoljnega otroka, ki bo imel slabe delovne navade in se bo šolskemu delu upiral. In formula: lastna aktivnost-ovira-vztrajnost-lastna aktivnost-uspeh-notranje zadovoljstvo praviloma velja tudi za uspešne funkcionalno zrele odrasle osebe.

Za vse to je otrok lahko prikrajšan, če mu ni treba delati, če so mu odstranjene vse ovire, ki so na njegovi poti in se mu ni treba truditi, odrasli pa ves čas bedijo nad njim in ga vodijo, da se mu ne bo zgodilo kaj slabega. (Permisivna vzgoja). V slepi ljubezni in zaščiti je otrok prikrajšan za zgoraj naštetih vrednote. Od kje naj otrok vse to pridobi, če za to nima možnosti, pri 12 letih pa samostojnost, odgovornost do sebe in drugih, delavnost, vztrajnost... tudi ne priletijo z neba. Z majhnimi koraki lahko otrok vse to razvija že od zgodnjega otroštva, le možnosti mu moramo dati, vi doma in mi v šoli.

Navedla bom samo nekaj možnosti, kjer lahko starši otroka funkcionalno, socialno, gibalno in posledično duševno primerno opremito že do vstopa v šolo:

Posnemanje je osnovni način učenja predšolskih otrok. Majhen otrok je radoveden, v njem je naravna volja po posnemanju. Kar delamo starši, želi delati otrok. Dopustimo mu to zdaj, tako kot on zmore, če ga zdaj odvrnemo, bo zgubil interes. Pri tem imamo starši neprecenljivo vlogo. Majhen otrok posnema, kar odrasli počnemo, kar smo, celotno našo sliko vsrka in nam jo zrcali. Torej je v prvi vrsti pomembno zavedanje sebe, svojih občutenj, misli, dejanj. Ne toliko besede, navodila, naše želje, zahteve do otroka. Ko smo z njim, ga z vsem svojim bitjem učimo. Kako? V smeri tega, kar si za otroka želimo; pogledjmo se, opazujmo se.

1. Samostojnost si bo razvijal, če bo **sam** delal vse tisto, kar že zmore: oblačiti se, obuvati se, umivati zobe, pospravljati posteljo... Čim prej naj to začne delati in **zaupajte** mu. Zmogel bo in zadovoljen bo. Ne bo naredil tako dobro kot vi, ampak pri vaših letih bo tudi on že znal, zato pred njim njegovega dela ne popravljajte, mogoče ga le opozorite in ne bodite malenkostni. S tem mu lahko ubijate voljo in naslednjič ne bo naredil s tako vnemo in če še naslednjič ne bo dobro po vaših kriterijih, bo otrok to nehal delati.
2. Ko je dovolj star in še ni šolar, naj ima otrok **redne gospodinjske zadolžitve** tako kot ostali družinski člani. Redno lahko prazni koš za smeti, pripravi mizo, pospravi posodo ali izdelke iz trgovine, olupki krompir in natrga solato. Z metlico lahko pometa in vam **pomaga v trgovini** zlagati v vrečke in jih nositi do avta. Naj ima svojo vrečko, v katero bo spravljala drobnarije, ki zanj ne bodo pretežke. Čutil se bo koristnega in v zadovoljstvo mu bo, ker bo videl, da ste veseli njegove pomoči. Naj sam oceni in izbere, kaj bo spravil v svojo vrečko. Tu gre za številne procese, ki se odvijajo v njegovih možganih, saj bo moral oceniti, ali gre škatla kosmičev v njegovo vrečko, ali bo zmogel nositi teže napolnjene vrečke, in če ne, kaj bo dal ven. To naj dela sam. Starši, **vzemite si čas** za to, saj lahko najprej skupaj z otrokom vse zložite nazaj v nakupovalni voziček, plačate, se umaknete in potem v miru zlagate v vrečke. Ta vaša potrpežljivost bo poplačana v kvaliteti vašega odnosa in v njegovi boljši funkcionalni in duševni opremljenosti. Ponovno pomislite, za kaj vse je prikrajšan otrok v svojem razvoju, če se vam v trgovini vedno mudi in sami pospravite vse v vrečke in odnesete v avto. Otrok spet ne dela, ne čuti zadovoljstva po opravljenem delu, duševno (umsko) se ne razvija in tudi koristnega se ne počuti. Mogoče se samo sladka s čokolado, ki jo je izsilil pri

blagajni, vi ste mu pa v tem popustili, ker vas je bilo sram pred drugimi. In takih možnosti je še veliko. Ne dopustite, da je pomanjkanje časa vedno tisti dejavnik in izgovor zaradi katerega otroku ne ponudite možnosti.

3. Otrok naj se **igra z vrstniki** in sami med sabo naj urejajo spore. To otroci rešujejo drugače kot odrasli. Oni ne poznajo zamere in užaljenosti, zato se hitro sprejo in hitro spoprijateljijo. Če se vpletate **starši**, med vami ostanejo **zamere**, otroci pa so že zdavnaj prijatelji. V odnosu do vrstnikov otroka ne zavijajte v vato. Tu mu bo že prišla prav njegova samostojnost, saj ne bo čakal, da nekdo drug rešuje težavo namesto njega. Tako je navajen. V igri z vrstniki se otroci učijo **socialnih veščin**, kamor sodi empatija, prilagajanje, podrejanje, soustvarjanje, nesebičnost... Druženje z vrstniki ne prinaša otroku vedno varnega okolja in zadovoljstva, saj tu ni v središču pozornosti in vsi otroci niso tako prijazni kot odrasli, ki obkrožajo otroka. Če bo imel otrok dovolj samozavesti, samozaupanja in sposobnosti prilagajanja, bo te spore lahko sam reševal. Težava nastopi, če se najdeta skupaj dva otroka, ki ne znata popustiti in želita biti oba glavna pa naj stane kar hoče. Tu bodo iskre vsekakor letele, tu ne bo šlo drugače. En otrok se bo moral podrediti. **Starši ne morejo urediti** za svojega otroka položaja vodje v skupini vrstnikov. To si mora pridobiti otrok sam, če pa tega ni sposoben s svojo osebnostjo, se mora pač podrediti. Tak je zakon otroške igre. Lahko pa deluje skupina vrstnikov nekaj časa ubrano tudi brez vodje. Vendar mora na neki točki igre odločitev pasti, ali se bodo igrali tako ali tako. Naj se to dogovorijo otroci sami, četudi se zaradi tega sprejo. Starši, ne mešajte se prezgodaj v to, če je prišel vaš otrok objokan domov, ker ni bilo po njegovem. To so bojne rane otrokovega odraščanja, na katere bo mimogrede pozabil. Samo spomnite se svojega otroštva.
4. Čim večkrat se z otrokom **gibajte v naravi**, v okolju z naravnimi ovirami (drevo, podrto deblo, štor, luža...) Če nimate te možnosti, so tudi igrala na svežem zraku dobrodošla. Otrok si z gibanjem razvija splošno motoriko in obvladovanje svojega telesa, kar mu kasneje pride zelo prav pri pisanju in branju. Skozi gibanje se otrok uči zavedanja o fizičnih zmožnostih svojega telesa in si krepki mišični tonus, ki pri današnjih šolarjih ni dober. Naj ne bo redni prostor za gibanje nakupovalni center ali katerikoli zaprt prostor, saj ne ponuja svežega zraka, ki telesu prinaša več kisika in uničuje toksine v telesu. In tega za zdravje človeka ne bi podcenjevala. Skoraj vsak mlajši otrok uživa, če lahko v deževnem dnevu v pelerini in škornjih skače in čofota po lužah. Kakšno veselje, sploh, če pri tem lahko poškrpi starše. Čisti užitek in le privoščite mu.
5. Otrok naj prve izkušnje z **risanjem** doživi v naravi. Sprva naj riše z roko oz. prstom, s palico, vejo po pesku, mivki, listju, snegu... Tako si bo razvijal občutek za prijem in koordinacijo gibov in bo imel kasneje manj težav z držanjem svinčnika in drsenjem roke po pisalni podlagi. Na voljo naj ima **večjo površino**, prstne barvice, voščenke, vodene barvice, **šele kasneje** ošiljene barvice. Manj možnosti bo, da bi mu tehnika pisanja delala v šoli težave. Nikar mu svinčnika in barvic prezgodaj ne porivajte v roko. Zaradi nespretnosti prstov bo pisalo napačno prijel, vi mu tega ne boste popravljali in otrok se bo napačno naučil držati pisalo že pred vstopom v šolo. Učiteljica mu tega potem verjetno ne bo mogla odpraviti. In zakaj je to sploh pomembno? Pravilna drža pisala otroku omogoča hitrejšo pisanje in drsenje po površini. Poleg tega se

roka kasneje utruji in otrok ima pregled nad zapisanim, saj z roko ne prekriva že napisanega.

6. Če se le da, naj gre otrok že pred šolo **sam v poznano trgovino** po en izdelek ali manjši nakup (vi ga lahko počakate v avtu pred trgovino ali pa doma, če trgovina ni čez cesto). Zaupajte mu denar in tudi otroku zaupajte, da bo dobro opravil. Tu pridobiva prve izkušnje z denarjem. Ne priporočam vam, da otroku dovolite, da si kupi kaj sladkega, saj bo to pričakoval vsakič, ko bo šel v trgovino. Lahko dobi občutek, da naredi nekaj samo v primeru, če je za to materialno nagrajen.
7. Otrok naj **hodi** v vašem spremstvu čim večkrat **po domačem kraju**. Učite ga varne hoje po pločniku, skupaj se učita načina prečkanja ceste na prehodu za pešce in kot pešca opazujta promet. Ne strašite ga pred prometnimi situacijami na način, da se bo prometa in ceste tako bal, da brez vas ne bo upal narediti niti koraka. Sprva ga vloge varnega pešca učite vi, potem pa zamenjajte vlogi in naj otrok vas varno vodi do zelenega cilja. To lahko začnete vaditi že pri treh, štirih letih po delih, ne vse naenkrat, saj morate pomisliti, kaj nepredvidljivega lahko otrok naredi pri teh letih. Vzemite si čas za to in čim večkrat ponovite dejavnost, povezano z **vlogo otrok-pešec**. Bolje boste opremili otroka z izkušnjami varnega pešca, bolj varen bo kasneje otrok kot pešec v prometu. Tak otrok v 2. razredu ne bo imel nobenih težav sam hoditi v šolo, vi kot starši pa boste tudi mirni, ker boste vedeli, da ste otroka dobro pripravili. Otrok bo spet hodil v šolo samozavesten in dobro se bo počutil, saj bo vedel, da mu zaupate, kljub temu da vas je strah. Potrudil se bo, da to zaupanje tudi ohrani.
8. **Pustite otroku, da ima čim večkrat možnost proste igre, v katero odrasli ne posegajte in ga v tej igri tudi ne prekinjate. Prosta igra ima za celostni razvoj otroka tako velik pomen kot zdrava hrana, gibanje in svež zrak za telo.** Poleg občutka zadovoljstva, ki ga v igri doživlja, si razvija domišljijo, ustvarjalnost, potrpežljivost, kreativnost, vztrajnost, voljo, odgovornost, notranjo motivacijo, same pozitivne vrednote, ki naj bi ga spremljale čim večkrat tudi v življenju. Poleg tega se otrok v prosti igri duševno razvija. Zato je prav, da te občutke začuti in doživi čim večkrat. Prosta igra mu daje samozavest. On je v njej glavni, ureja stvari, rešuje svet, gradi gradove in labirinte **in vztraja**. Otrok je v svoji igri sposoben igrati ogromno vlog. To je svet, kjer ni strahu, sovražniki so samo taki, ki jih otrok premaga. Svet igre otroku nudi varnost in je poligon za njegovo življenje, ki se ga človek ne sme bati. Zato njegove igre ne jemljite zlahka in igro prekinjajte samo, če je to nujno. Ali pa se že prej dogovorite in mu pokažite na uro, do kdaj se lahko igra. Na ta način bo otrok začutil, da njega in njegovo igro jemljete resno. **Začutil bo spoštovanje in to otroci cenijo.** Usmerjena igra, ki jo vodi odrasel, sploh nima takšnih pozitivnih učinkov za otrokov celostni razvoj kot prosta igra. Otroci imajo danes v prostem času preveč vodenih dejavnosti in jim za prosto igro zmanjkuje časa. Tu se otrokovemu razvoju vsekakor dela škoda. In tudi **igranje računalniških iger ni prosta igra.**
9. Ko je primeren čas, izkoristite priložnost in z otrokom **štejte** konkretne stvari: prometne znake ali drevesa, mimo katerih se peljete, število stolov v čakalnici, število nog, ki jih imajo stoli, ploščice ob umivalniku, šotore v kampu... Res je ogromno možnosti. Tu se bo otrok spontano srečal s štetjem in se ga naučil, sčasoma pa bo pridobil preko vidne zaznave tudi **občutek za količino** in velikost števila. Na ta način bo v šoli lažje prešel na računanje, mogoče še

- prstov ne bo potreboval dolgo. Ne učite ga prezgodaj računati, če za to sam ne pokaže interesa, saj otrok v predšolskem obdobju še ni sposoben abstraktnega mišljenja in mu boste s tem lahko povzročili samo tesnobo.
10. Že pri štirih, petih letih lahko vpišete oz. **označite v koledar** skupaj z otrokom tedenske ali mesečne aktivnosti. Ko ima otrok postavljen **ritem dneva, tedna**, mu to pomaga pri razvoju in občutku za čas, občuti notranjo uro – še ni potrebe po zunanji. Za to pa smo zadolženi starši in vzgojitelji. Dneve v tednu naj čim večkrat sliši, sam pa naj označi izbrane dneve za določeno dejavnost (zobozdravnik, ura pravljice v knjižnici, mami cel dan ne bo doma, prespim pri babici in dedku...). Tudi tu je veliko možnosti in večkrat ko bo otrok lahko označeval, večkrat ko bo slišal imena dni in mesecev (to kasneje), lažje in hitreje se bo **časovno orientiral**. Naj bo učenje spontano kot igra in naj ne izgleda, kot da ga starši silite v nekaj.
 11. Otrok se lahko v predšolskem obdobju **spontano** nauči **prepoznavati čas** z ure s kazalci. Ni nujno, da v 1. razredu že pozna na uro, je pa lahko blizu tega. Pri štirih petih letih z otrokom opazujte kazalca in bodite pozorni samo na celo uro in pol. Ostalo pride kasneje in nič ne silite in prehitujte. Otroku samo dajte možnost, da to lahko razvija tako kot pri koledarju ali štetju ali risanju.
 12. Najbolj sladko za otroka je na koncu. In to so **pravljice**, ki jih otroku ali berete ali pripovedujete ali si jih sproti zmišljujete. Te zadnje so najslajše, vendar nimajo vsi starši talenta za to. Če se le da, otroku berite pravljico umirjeni v prijetnem okolju in poskrbite, da se bo tudi otrok dobro počutil. Berite doživeto primerno dolgo pravljico z ilustracijami. Otrok bo sledil ne samo vsebini, ampak tudi vašemu glasu. In v otroku se pri tem spet **odvijajo procesi** na čustvenem in miselnem nivoju, v glavi si vrti slike dogajanja, s čustvi spremlja dejanja knjižnih oseb in drži pesti, da bo dobra oseba zmagala, in se veseli, ko je slaba kaznovana. In pravljica jih uči, da se morajo pravljичni junaki zelo zelo potruditi, da premagajo slabo in so na koncu za to nagrajeni. In vsakega dejanja ne naredijo samo enkrat, ampak vsaj trikrat in vsakič se mora junak bolj potruditi in biti bolj bister. Kakšna podobnost je to lahko z resničnim življenjem. Po številnih poslušanjih pravljič, bo otrok pravljice tudi sam pripovedoval ali staršem ali svojim igračam ali... In ne samo to. Skozi poslušanje in pripovedovanje pravljič si bo **večal besedni zaklad**. Slišal bo, kako se besede zlagajo v povedi, kako ena poved vodi v drugo in ta v tretjo vse do konca. In otroci, ki ste jim starši veliko brali in so še sami nekemu pripovedovali, nimajo težav z besediščem, s pisanjem zgodb v 2. triadi. Kar nekaj otrok pa je takih, ki to delajo že konec 1. triade. Ti otroci danes sami posegajo po knjigah.

In sedaj je tu **šola** in za starše še ena skrb več. Te skrbi se boste prej znebili, če bo otrok znal **sam čim prej prevzeti skrb za šolo in sebe**, zato se velja v tej smeri potruditi. Če ga boste učili, da je šola njegova skrb, in mu vsekakor pomagali, če bo to potrebno, bo otrok razvijal **odgovornost** do šole, med vami pa se bo gradilo **zaupanje**. Vendar tega ne boste gradili na način, da vi mislite in delate namesto njega, ampak da ga boste spodbujali, da bo delal sam vse tisto, kar zmore, čeprav ne bo tako dobro, kot bi naredili vi. Če bo že navajen: lastna aktivnost-ovira-vztrajnost-lastna aktivnost-uspeh, mu domača naloga in učenje ne bosta delala posebnih težav, le **njegovi starosti primerno** mora biti vse. In sedaj otrok in vi že veste, da bo sam rezal in lepil za domačo nalogo. Vi mu boste v časopisu samo pomagali poiskati: besede, ki se začnejo s T, fotografije športnih

dogodkov, če vas bo prosil. Najbrž si bo sprva želel vaše pozornosti, vendar naj **on vodi dejavnost**. In če ne bo prvič izrezal lepo in nalepil naravnost, bo pa desetič. Samo vztrajati je treba, biti do otroka potrpežljiv, mu zaupati, da bo zmožel in **NIKAR NAREDITI** namesto njega. In ko mu bo to v desetem poskusu uspelo, bo začutil notranje zadovoljstvo, ki ga bo gnalo in vleklo naprej. Domačo nalogo je treba redno delati, saj si s tem razvija delovne navade. Zelo pomembno se mi zdi, da otroku izkažete zaupanje, da bo zmožel, in da ste **razumevajoči, ko mu ne uspe**. Star je šele 6 let, zato ne bodite pretirano kritični do njegovih izdelkov in domače naloge. Upoštevajte njegov trud, ki ga je vložil v nalogo. To je pomembno. Njegovi izdelki pa **morajo nositi pečat otroka**. Domača naloga ne sme biti izdelek staršev. Namenjena je temu, da se razvija in napreduje otrok in ne starši. Kako naj otrok napreduje, če domačo nalogo delajo v glavnem starši, ker hočejo, da otrok že takoj naredi vse popolno? Vsekakor pa rabi otrok podporo staršev pri urjenju branja in poštevanke.

Za zdrav razvoj otrok potrebuje tudi varnost, toplino in sprejetost v krogu družine. Vedeti mora, da ga imata starša brezpogojno rada, čeprav ne pospravi sobe, dobi slabo oceno in razbije kristalni kozarec. To velja tudi, če starša nista več skupaj oz. ima otrok samo enega. Otroku nudite brezpogojno varnost, ki jo čuti tudi v medsebojnem odnosu staršev in tega občutka ne sme izgubiti, četudi naredi kaj narobe oz. se starša spreta. **Za otroka si vzemite čas**, čeprav vam ga primanjkuje. In otrokove **ljubezni se ne da kupiti** s telefonom, televizijo ali računalnikom, saj je ljubezen vrednota in ne stvar, ki jo lahko kupiš.

Starši naj bi razumeli, da mora otrok v času odraščanja doživljati tudi neuspehe, neprijetnosti, bolečino, krivico, saj so vse to redne spremljevalke življenja. To je težko sprejeti, saj si vsi želimo za svojega otroka samo najboljše. Vendar to ni realno, zato najbrž ni dobro, če otrok živi v tem prepričanju zaviti v vato in pričakuje od življenja samo lepo in dobro brez lastnega truda. Tak otrok na izzive življenja ne bo dobro pripravljen in opremljen.

Ne smemo pa pozabiti, da ima otrok lastno voljo, ki jo vi močno začitite, ko se z njim sprete, ko nečesa noče narediti in se vam upre. Vendar je volja zelo pomembna sestavina otrokovega razvoja do samostojnosti in lastne aktivnosti. **Pomembno je**, da mu je **ne uničimo**, niti ne podpiramo, da otrok z lastno voljo, trmo doseže vse, kar hoče. Predstavljajte si, da otrok enako voljo vloži v svoje hobije, kamor štejem pri teh letih tudi šport, ki lahko otroku prinese veliko dobrega. Tu bo nekaj dosegel samo, če se bo zelo potrudil, veliko delal in vztrajal. In če bo to spoznanje zavestno nesel še na druga področja življenja, bo zmagovalec. In eno teh področij je tudi šolsko delo.

Našo šolo obiskujejo zelo srčni otroci. Zakaj to trdim? Ker znajo biti dobri prijatelji, sošolci, učenci in dežurni učenci in tekmovalci in gledališčniki in slikarji in pevci ... in skoraj vedno pomagajo in znajo tudi poslušati in tudi razumeti. **In zaupam jim**. In spoštujem jih in ravno to je bilo tisto, zaradi česar sem se odločila napisati to pismo. Zaslužijo si, da jim starši in šola omogočimo, da se opremijo tako dobro, da bodo kos izzivom, zahtevam, svojim strahovom, težavam, ki jim jih bo prineslo življenje. Saj bodo na drugi strani lahko doživeli tudi uspeh, zadovoljstvo, srečo, ponos in marsikaj lepega, če bodo za to delali, se potrudili in vztrajali.

Spoštovani starši, vsi vzgajamo otroke z najboljšimi nameni, da bi jim bilo v življenju dobro. Mogoče moramo razmišljati še v smeri, da jim bo v življenju **dobro skupaj z drugimi** (partner, družina, služba).

Če je vse prav, bodo nekoč zapustili vaše gnezdo in ustvarili svojega. Dokler pa so z vami, rabijo vas in nas, da jim pomagamo odrasti v funkcionalno zrele osebe. In to je domača naloga, ki jo imata dom in šola v korist zdravega in celostnega razvoja otroka, ki bo sebe in družbo s svojim delovanjem obogatil.

Preden pa se poslovim, vam dajem še v razmislek:

- Kakšna je vaša vzgoja: popustljiva, zelo stroga, kaotična, z jasnimi mejami,
 - ljubeča, razumevajoča?
- Za katere vrednote se zavzimate doma in v kolikšni meri jih živite?
- Katere potrebe so na prvem mestu? Materialne dobrine, dobro počutje, dobri odnosi, poštenje, delo, harmonija, zdravje, samozavest, znanje?
- Kakšna je vaša komunikacija s partnerjem in kakšna z otrokom?
 - Odkrita, ljubeča, spoštljiva, žaljiva, podcenjujoča
- Znate otroku postaviti meje in ga pri tem ne prizadeti oz. ponižati?
- Znate povedati otroku, da ga imate radi in hkrati zahtevati določeno mero
 - odgovornosti od njega?
- Čutite, da potrebujete več strokovne podpore in izmenjave na področjih:
 - reševanja konfliktov,
 - učinkovitega komuniciranja z otroki,
 - spodbujanja učenja,
 - opremljenosti za razumevanje otroka in njegovih posebnosti?

S temi zaključujem. Precej sem se razpisala in upam, da mi ne zamerite. Hvala, ker ste vztrajali do konca in vsekakor dopuščam, da se z mano tudi ne strinjate.

Lepo vas pozdravljam in vam želim vse dobro.

Mirjana Kravcar, učiteljica OŠ Bistrica

V Bistrici, 4. marca 2016